

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
Тестова оцінка дисфункцій у практиці фізичного терапевта
(назва освітнього компонента)

підготовки бакалавра (на основі ПСЗО)
(назва освітнього рівня)
спеціальності 227 Терапія та реабілітація
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійної програми Фізична терапія, ерготерапія
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента «Тестова оцінка дисфункцій у практиці фізичного терапевта» підготовки “бакалавра”, галузі знань - 22 охорона здоров'я, спеціальності - 227 – «Терапія та реабілітація», за освітньо-професійної програми - фізична терапія, ерготерапія

Розробник: Ульяницька Н.Я., доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії, к.б.н., доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної/освітньо-наукової/освітньо-творчої програми:

(Андрійчук О. Я.)

Програма освітнього компонента затверджена на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

протокол №2 від 18 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри

(Андрійчук О.Я.)

Гарант освітньо-професійної програми:

Усова О. В.

Програма освітнього компонента перезатверджена на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

протокол №1 від 30 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

(Андрійчук О.Я.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 22 - Охорона здоров'я Спеціальність: 227 – Терапія та реабілітація Освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія Освітній ступінь: Бакалавр на основі ПСЗО	Нормативний
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 26 год.
		Практичні (семінарські) __год. Лабораторні 52 год. Індивідуальні год. Самостійна робота 34 год.
		Консультації 8 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

II. Інформація про науково-педагогічного працівника

Ульяницька Наталія Ярославівна

Кандидат біологічних наук

Доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація +380505539523; ulianutskay.natalia@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу. Опис освітнього компонента «Тестова оцінка дисфункцій в практиці фізичного терапевта» є базовою дисципліною для студентів спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» освітнього ступеня «бакалавр» для здобуття кваліфікації бакалавра з фізичної терапії, ерготерапії. Сучасна концепція фізичної терапії та ерготерапії базується на фундаментальних поняттях і медико-біологічному обґрунтуванні механізмів впливу різноманітних факторів на життєдіяльність організму, на системи забезпечення гомеостазу та їх пристосування до нових умов існування, чи морфо-функціональних змін організму після травм і перенесених хвороб.

«Тестова оцінка дисфункцій в практиці фізичного терапевта» включає ознайомлення студентів з методами соціологічного, педагогічного та клінічного дослідження; основними показами та протипоказами щодо проведення заходів фізичної реабілітації; особливостями обстеження у фізичній терапії та ерготерапії, підбору спеціальних тестів та шкал; врахування етичних та юридичних вимог ведення документації. Ефективність вищеперерахованих заходів значною мірою визначається узгодженістю усіх ланок реабілітаційного процесу, а також злагодженою роботою мультидисциплінарної команди.

Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання освітнього компонента «Тестова оцінка дисфункцій в практиці фізичного терапевта» є сформувати у студентів систему знань та цілісного уявлення щодо теоретичних засад та основ практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії в системі охорони здоров'я; розуміння значення своєчасного застосування засобів фізичної терапії для попередження ускладнень та підвищенню ефективності у комплексному відновленні після травм чи захворювань.

Опанування дисципліни дасть змогу фахівцеві в подальшому здатність проводити обстеження, тестування й оцінювання потреб і можливостей пацієнта/клієнта. Основою формування знань, умінь і навичок у освітньому компоненті «Тестова оцінка дисфункцій в практиці фізичного терапевта» є лекційні заняття, лабораторні заняття, індивідуальні консультації, а також самостійна робота.

2. Пререквізити (попередні курси, на яких базується вивчення освітнього компонента) - нормальна анатомія людини (за професійним спрямуванням); нормальна фізіологія людини (за професійним спрямуванням); функціональна анатомія у терапії та реабілітації; основи патології, вступ до спеціальності.

Постреквізити (освітні компоненти, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення освітнього компонента) – фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності ОРА та НС, науково-доказова практична діяльність у фізичній терапії та ерготерапії, Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності ОРА та НС.

3. Результати навчання (матриця компетентностей).

Після успішного засвоєння освітнього компоненту здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією, зокрема лікувальною фізичною культурою, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові (спеціальні, предметні) компетентності

ФК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у

заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

ФК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції

ФК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії

ФК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

ФК 05. Здатність провадити безпечно для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії.

ФК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

Програмні результати навчання

ПР 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПР 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та трактувати отриману інформацію.

ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій та за потреби, модифіковувати поточну діяльність

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Базові поняття про реабілітаційне обстеження та клінічні інструменти оцінки у фізичній терапії (загальні тестове оцінювання)						
Тема 1. Основні принципи діагностики у фізичній терапії	11	2	4	4	1	ДС /5
Тема 2. Тестова оцінка дисфункцій в ортопедії	13	2	6	4	1	РЗ /5
Тема 3. Тестова оцінка дисфункцій в неврології	13	4	4	4	1	РМГ /5
Тема 4. Тестова оцінка при кардіореспіраторних дисфункціях	12	2	6	4	-	РЗ /5
Тема 5. Тестова оцінка дисфункцій в педіатрії та геріатрії	11	2	6	2	1	РЗ /5
Разом за модулем 1	60	12	26	18	4	5
Змістовий модуль 2. Спеціальні тестові оцінки дисфункцій в практиці фізичного терапевта (функціональна діагностика м'язів за В.Янодою)						
Тема 6. Базові поняття про методику функціональної діагностики м'язів за В.Янодою	14	4	6	4		ДС /5
Тема 7. Методика проведення функціональних м'язових тестів обличчя та тулуба	13	4	4	4	1	ДБ /5
Тема 8. Методика проведення функціональних м'язових тестів верхніх кінцівок	13	2	6	4	1	РЗ/5
Тема 9. Методика проведення функціональних м'язових тестів нижніх кінцівок	11	2	6	2	1	РЗ /5
Тема 10. Тестування гіпермобільності	9	2	4	2	1	РЗ /5
Разом за модулем 2	60	14	26	16	4	5
Всього годин / Балів	120	26	52	34	8	5/120

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до лабораторних занять, теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко

(перелік поданий нижче). Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру лабораторних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях та на підсумкових контрольних роботах під час вивчення відповідних тем.

№ з/п	Тема	К-сть годин
1	<u>Основні принципи діагностики у фізичній терапії</u> Перелік питань для опрацювання: Особливості комплексного фізотерапевтичного первинного обстеження. Загальна характеристика клінічних інструментів та їх оцінки	4
2.	<u>Тестова оцінка дисфункцій в ортопедії</u> Перелік питань для опрацювання: Індекс остеоартриту WOMAC Тест Лахмана Тест переднього «висувного ящика»	4
3.	<u>Тестова оцінка дисфункцій в неврології</u> Перелік питань для опрацювання: Шкала Rancho Los Amigos Монреальська шкала оцінки когнітивних функцій	4
4.	<u>Тестова оцінка дисфункцій в кардіології</u> Перелік питань для опрацювання: Гарвардський степ-тест Проба Руфьє	4
5.	<u>Тестова оцінка дисфункцій в педіатрії та геріатрії</u> Перелік питань для опрацювання: Тест вставання зі стільця за 30 секунд 6 хвилинний тест ходи 10 метровий тест ходи мануальний м'язовий тест модифікована шкала Ашфорта оцінювання сенсомоторної функції, шкала Фугль-Мейер (Fugl-Meyer) тест “встань та йди” тест на функціональне досягання	2
6.	<u>Розгляд ситуативних завдання з оцінки профілю пацієнта та підбору тестових оцінок</u> Перелік питань для опрацювання: Розгляд та оцінка клінічного випадку за МКФ Рухова активність (функціональні можливості) Шкала BARHTEL	4
7	<u>Методика проведення функціональних м'язових тестів верхніх кінцівок</u> Перелік питань для опрацювання: М'язовий тонус кінцівки 1. Модифікована шкала Ашворта 2. Шкала Тардье 3. Шкала тонусу привідних м'язів	4

	4. Шкала частоти м'язових спазмів Пен. Функціональна здатність кінцівки 1. Шкала Комітету медичних досліджень. 2. Шкала Френха. 3. Шкала Брансторма 4. Шкала функціональної незалежності. 5. Тест дев'яти отворів і стержнів	
8	<u>Методика проведення функціональних м'язових тестів нижніх кінцівок</u> Перелік питань для опрацювання: Розгинання стегна Згинання стегна Приведення стегна Згинання гомілки з ротацією Відведення стегна	4
9	<u>Тестування гіпермобільності</u> Перелік питань для опрацювання: Особливості тестових досліджень плечового суглобу. Особливості тестових дослідження ліктьового суглобу. Особливості тестових досліджень колінного суглобу	4
	Разом	34

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті, виконання ІНДЗ. Середовище під час занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти повинні бути одягненими в білі медичні халати.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на [платформі](#) дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки для проходження тестування та роботи з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату медичного факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному

практичному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок під час вивчення освітнього компонента впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного, округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою для освітнього компонента. Здобувач вищої освіти має право на зарахування певної кількості балів (за попереднім погодженням з викладачем), відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. При недотриманні здобувачем освіти [Кодексу](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки, який встановлює загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечує дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, оцінювання роботи не буде відбуватись (!).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та

підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. Здобувачі не повинні спізнюватися на заняття. За об'єктивних причин навчання може відбуватися в он-лайн форматі за погодженням із керівництвом Університету. У разі пропуску практичного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання згідно з [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового контролю є екзамен.

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

На екзамен виносяться усі програмні питання освітнього компонента та передбачені силабусом. Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань за шкалою від 0 до 80 балів.

Підсумковий бал формується шляхом додавання поточних балів та екзаменаційного балу і становить максимум 200 балів.

Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Базові поняття про методику функціональної діагностики м'язів за В.Яндою
2. Особливості проведення комплексного обстеження, оцінку пацієнта / клієнта
3. Особливості відбору і застосування спеціальних вимірювань і клінічних тестів для отримання цифрової інформації.
4. Огляд пацієнта на рівні структури і функції тіла (шкірні покриви, сила м'язів, обмеження амплітуди, порушення чутливості та інш.)
5. Підбір і застосування спеціальних вимірювань і клінічних тестів для отримання цифрової інформації.
6. Специфічні тести та заходи, які може використовувати фізичний терапевт для визначення функціонального стану пацієнта.
7. Клінічні інструменти у практичній діяльності фізичного терапевта.
8. Особливості та вимоги до проведення тестувань.
9. Особливості критеріїв клінічних інструментів.
10. Особливості тестових досліджень об'єму рухів хребта.
11. Особливості тестових досліджень грудної клітки.
12. Особливості тестових досліджень плечового суглобу.
13. Особливості тестових досліджень ліктьового суглобу.
14. Особливості тестових досліджень колінного суглобу.
15. Особливості тестових досліджень порушення постави.
16. Функціональний м'язевий тест мімічних м'язів(за Яндою).
17. Інструменти оцінки ризику падіння у пацієнтів
18. Індекс динамічної ходи Dynamic Gait Index (DGI) як клінічний інструмент для оцінки ризику падіння при ходьбі.
19. Тест балансу Берга (Berg Balance Scale)
20. Тест чотирьох квадратів.
21. Чотирьох етапний тест балансу (The 4-Stage Balance Test).
22. Функціональний тест м'язів плеча (за Яндою).
23. Функціональний тест м'язів передпліччя (за Яндою).
24. Функціональний тест м'язів кисті (за Яндою).
25. Функціональний тест м'язів стегна (за Яндою).
26. Функціональний тест м'язів гомілки (за Яндою).
27. Функціональний тест м'язів стопи (за Яндою).
28. Особливості тестової оцінки дисфункцій в неврології.
29. Особливості тестової оцінки дисфункцій в кардіології.
30. Особливості тестової оцінки дисфункцій в педіатрії та геріатрії.
31. Базові поняття про методику функціональної діагностики м'язів за В.Яндою

32. Особливості проведення комплексного обстеження, оцінку пацієнта / клієнта
33. Особливості відбору і застосування спеціальних вимірювань і клінічних тестів для отримання цифрової інформації.
34. Огляд пацієнта на рівні структури і функції тіла (шкірні покриви, сила м'язів, обмеження амплітуди, порушення чутливості та інш.)
35. Підбір і застосування спеціальних вимірювань і клінічних тестів для отримання цифрової інформації.
36. Специфічні тести та заходи, які може використовувати фізичний терапевт для визначення функціонального стану пацієнта.
37. Клінічні інструменти у практичній діяльності фізичного терапевта.
38. Особливості та вимоги до проведення тестувань.
39. Особливості критеріїв клінічних інструментів.
40. Особливості тестових досліджень об'єму рухів хребта.
41. Особливості тестових досліджень грудної клітки.
42. Особливості тестових досліджень плечового суглобу.
43. Особливості тестових дослідження ліктьового суглобу.
44. Особливості тестових досліджень колінного суглобу.
45. Особливості тестових досліджень порушення постави.
46. Функціональний м'язовий тест м'язів (за Яндою).
47. Інструменти оцінки ризику падіння у пацієнтів
48. Індекс динамічної ходи Dynamic Gait Index (DGI) як клінічний інструмент для оцінки ризику падіння при ходьбі.
49. Тест балансу Берга (Berg Balance Scale)
50. Тест чотирьох квадратів.
51. Чотирьох етапний тест балансу (The 4-Stage Balance Test).
52. Функціональний тест м'язів плеча (за Яндою).
53. Функціональний тест м'язів передпліччя (за Яндою).
54. Функціональний тест м'язів кисті (за Яндою).
55. Функціональний тест м'язів стегна (за Яндою).
56. Функціональний тест м'язів гомілки (за Яндою).
57. Функціональний тест м'язів стопи (за Яндою).
58. Особливості тестової оцінки дисфункцій в неврології.
59. Особливості тестової оцінки дисфункцій в кардіології.
60. Особливості тестової оцінки дисфункцій в педіатрії та геріатрії.

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література:

1. Майкова Т.В. Ерготерапія: підручник/ Т.В. Майкова, С.М. Афанасьєв, О.С. Афанасьєва. - Дніпро: Журфонд, 2019. – 374 с.
2. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: підруч. для студентів і лікарів. Т. 1 / за заг. ред.: В. М. Сокрута. - Краматорськ : Каштан, 2019.
- 480 с.

3. Швесткова О. Ерготерапія: підручник / О. Швесткова, С. Катержина. – Київ: Чеський центр у Києві, 2019. – 280 с.

Додаткова література:

1. Андрійчук О.Я. Обстеження постави у практичній діяльності фізичного терапевта./Андрійчук О.Я, Грейда Н.Б., Ульяницька Н.Я. /Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Actual problems of science and practice» 27-28 april 2020, Stockholm Sweden.- С 224-227.
2. Антропова Т. О. Обстеження та визначення стану здоров'я:навч.пос./Т.О.Анторпова, А.А. Пісарєв, О.І. Колісниченко.- Київ, 2006- 352 с.
3. Бісмак О.В. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. / О.В. Бісмак, Н.Г. Мельнік. – Х.: Вид-во Бровін О.В., 2010 – 120 с.
4. Лянной Ю. О. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Ю. О. Лянной ; ред. Ю. О. Лянной. - Суми : Вид-во Сум. ДПУ ім. А.С.Макаренка, 2020. - 368 с.
5. Лях Ю. Є. Комп'ютерна стабілографія в практичній роботі фізичного терапевта, ерготерапевта / Ю. Є. Лях, О. В. Усова, О. О. Якосон, Н. Я. Ульяницька, А. П. Романюк, М. В. Лях, В. О. Мельничук // Фізична активність і якість життя людини: Збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (11–13 червня, 2019 р.). – Луцьк–Світязь, 2019. – С. 85.
6. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В. Б. Самойленко, Н. П. Яковенко, І. О. Петряшев та ін.. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 464 с.
7. Медична та соціальна реабілітації: навчальний посібник / за заг. ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 402 с.
8. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – 3-тє вид. – К.: Олімп. л-ра, 2009. – 448 с.
9. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підруч. для студентів I рівня вищ. освіти: галузь знань 22 "Охорона здоров'я", спец. 227 "Фізична терапія, ерготерапія" / за заг. ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2020. - 372 с.
- 10.Порада А.М., Порада О.В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 296 с.
- 11.Пешкова О. В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів : навчальний посібник / О. В. Пешкова. – Харків : СПДФО, 2011. – 312 с.
- 12.Полянська О. С. Основи реабілітації, фізіотерапії, лікувальної фізичної культури і масажу / За ред. В. В. Клапчука, О. С. Полянської. – Чернівці : Прут, 2006. – 208 с.
- 13.Примачок Л. Л. Історія медицини та реабілітації: навч. посіб./ Л. Л. Примачок. – Ніжин: НДУ ім. Гоголя, 2015. – 104 с.
- 14.Романюк А. П. Вегетативний індекс Кердо у осіб до та після занять інверсійно-декомпресійними вправами на тренажері УФК / А. П.

- Романюк, Н. Я. Ульяницька, О. О. Якобсон, О. В. Усова, Р. А. Максимчук // Сучасні досягнення спортивної медицини, фізичної та реабілітаційної медицини–2019: Матеріали IV Всеукраїнського з'їзду фахівців із спортивної медицини та лікувальної фізкультури (11–13 квітня, 2019 р.). – Дніпро, 2019. – С. 155–157.
15. Whitney SL, Wrisley DM, Marchetti GF, Gee MA, Redfern MS, Furman JM. Clinical measurement of sit-to-stand performance in people with balance disorders: validity of data for the Five-Times-Sit-to-Stand Test. *Phys Ther.* 2005;85(10):1034-1045.
 16. Bohannon RW, Bubela DJ, Magasi SR, Wang Y, Gershon RC. Sit-to-stand test: performance and determinants across the age-span. *Isokinetics and Exercise Science.* 2010;18(4):235–240.
 17. Mong Y, Teo TW, Ng SS. 5-repetition sit-to-stand test in subjects with chronic stroke: reliability and validity. *Arch Phys Med Rehabil.* 2010;91(3): 407-413.
 18. Whitney SL, Wrisley DM, Marchetti GF, Gee MA, Redfern MS, Furman JM. Clinical measurement of sit-to-stand performance in people with balance disorders: validity of data for the Five-Times-Sit-to-Stand Test. *Phys Ther.* 2005;85(10):1034-1045.
 19. Bieler, T, et. all. Intra-rater Reliability and Agreement of Muscle Strength, Power and Functional Performance Measures in Patients with Hip Osteoarthritis. *J Rehabil Med* 2014; 46:997-1005.

Інтернет-ресурси

1. Рада ерготерапевтів європейських країн / Council of Occupational Therapists for the European Countries <http://www.cotec-europe.org>
2. Світова федерація ерготерапевтів / World Federation of Occupational Therapists (WFOT) <http://www.wfot.org>
3. Концепція нової системи охорони здоров'я / http://moz.gov.ua/docfiles/Pro_20140527_0_dod.pdf